

Sporcuların Hedef Yönelimleri, Algılanan GÜdüsel İklimleri ve Algılanan Fiziksel Yeterliklerinin Cinsiyete ve Deneyim Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Comparing Goal Orientations, Perceived Motivational Climate and Perceived Physical Competence of Athletes with Regard to Gender and Experience Level

Dr. Atahan ALTINTAŞ^a
Doç.Dr. Perican BAYAR KORUÇ,^b
Yrd.Doç.Dr. Cengiz AKALAN^b

^aSpor Bilimleri Bölümü,
Başkent Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
^bAnkara Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
Ankara

Geliş Tarihi/Received: 03.01.2011
Kabul Tarihi/Accepted: 15.06.2011

Yazışma Adresi/Correspondence:
Dr. Atahan ALTINTAŞ
Başkent Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Spor Bilimleri Bölümü, Ankara,
TÜRKİYE/TURKEY
atahana@baskent.edu.tr

ÖZET Amaç: Bu çalışmanın amacı, sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılmasıdır. **Gereç ve Yöntemler:** Bu amaç doğrultusunda, çalışmaya farklı branşlarda (futbol, voleybol, basketbol, buz hokeyi, hentbol) spor yapan 181 erkek ($X_{\text{yaş}} = 17,65 \pm 2,83$)'i, 106 ($X_{\text{yaş}} = 17,39 \pm 2,23$)'sı kadın olmak üzere toplamda 287 ($X_{\text{yaş}} = 17,55 \pm 2,62$) sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların hedef yönelimleri Sporda Ego ve Görev Yönelim Ölçeği, algılanan güdüsel iklimleri Sporda Algılanan Güdüsel İklim Ölçeği, algılanan fiziksel yeterlikleri ise Kendini Fiziksel Algılama Envanteri ile belirlenmiştir. Sporcuların yaş, cinsiyet gibi demografik bilgilerinin yanı sıra ne kadar süredir bu spor dalı ile uğraştıkları araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ile ölçülmüştür. Çalışmada verilerin analizinde betimsel istatistiksel tekniklerin yanı sıra, Çok Yönlü Varyans Analiz (MANOVA) ve Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) tekniği kullanılmıştır. **Bulgular:** Yapılan analizler sonucunda, kadın sporcuların hem görev hem de ego yönelim puanları erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarından yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$). Benzer bir şekilde, kadın sporcuların ustalık iklimi puanları erkek sporcuların ustalık iklimi puanlarından yüksek iken ($p < 0,05$), kadın ve erkek sporcuların performans iklimi puanları arasında fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bunun yanı sıra, elde edilen bulgular kadın ve erkek sporcuların algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında da bir fark olmadığını göstermektedir ($p > 0,05$). Spor deneyimine göre yapılan analizler ise kadın ve erkek sporcuların hem hedef yönelimi hem de algılanan güdüsel iklim puanları arasında bir fark olmadığını ortaya koymuştur ($p > 0,05$). **Sonuç:** Sonuç olarak, kadın sporcuların hem beceri öğrenimi, görevde ustalığı gösterme, sıkı çalışma kavramları hem de başarıya üstün yeteneği kanıtlayarak ve rakiplerini mağlup ederek ulaşacağı inancı üzerine odaklandıkları söylenebilir. Buna ek olarak, spor deneyiminin hem kadın hem de erkek sporcular için hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim üzerinde etkili olmadığını söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Hedef yönelimi; algılanan güdüsel iklim; algılanan fiziksel yeterlik, cinsiyet, spor deneyimi

ABSTRACT Objective: The purpose of this study was to compare the perceived motivational climate, goal orientations and perceived physical competence of athletes with regard to gender and sport experiences. **Material and Methods:** For this aim, 181 male (17.65 ± 2.83), 106 female (17.39 ± 2.23) totally 287 athletes (17.55 ± 2.62) who involved in different sports (soccer, volleyball, basketball, ice hockey, handball) were voluntarily participated in this study. "Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire" was used to determine goal orientations of athletes, "Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire" was used to determine perceived motivational climate of athletes and "Physical Self Perception Profile" was used to determine physical competence of athletes. In addition, a demographic questionnaire was used to obtain information about their age, gender and also length of sport participation. Descriptive statistics, Multiple Way Analysis of Variance (MANOVA) and One Way Analysis of Variance (ANOVA) technics were used to analyse data. **Results:** Results of analysis showed that, both task and ego orientation scores of female athletes were higher than male athletes' scores ($p < 0.05$). Similarly, while mastery climate scores of female athletes were higher than mastery climate scores of male athletes ($p < 0.05$), there was no significant differences in performance climate scores between male and female athletes ($p > 0.05$). Besides this, findings showed no differences in perceived physical competence between female and male athletes' scores ($p > 0.05$). Results, according to sport experience revealed that differences in both goal orientations and perceived motivational climate scores between male and female athletes were not statistically significant ($p > 0.05$). **Conclusion:** In conclusion, it can be said that, female athletes focused on both learning skills, demonstrate proficiency in task, hard work concepts and belief that reach to success defeated their opponents and proven ability. In addition to that, we could say, sport experiences hadn't effective on goal orientation and perceived motivational climate for both female and male athletes.

Key Words: Goal orientations; perceived motivational climate; perceived physical competence, gender, sport experience

G enel olarak insan davranışlarının temelini oluşturan güdüler her ortamda olduğu gibi spor ortamında da büyük bir rol oynamaktadır. Spor ve egzersiz psikolojisi çalışma alanı içerisinde sıklıkla ele alınan konular arasında yer alan güdülenme kavramının açıklanmasına yönelik pek çok kuram geliştirilmiş ve araştırmalar yapılmıştır. Örneğin; güdülenme kuramlarından olan Başarı Hedefi Kuramı, davranışın kişisel olarak anlamını ve başarı ve başarısızlığın bireysel olarak nasıl algılandığını belirlemektedir.¹ Başarı Hedefi Kuramı, başarı ortamlarında iki başarı hedefinin olduğunu varsaymaktadır. Görev ve ego olarak isimlendirilen bu iki hedef, bireylerin yetenek düzeylerini kişisel olarak yargılama şekliyle ilgilidir. Görev yönelimli olan bir kişi; beceri öğrenimi, yeni beceri öğrenme, görevde ustalığı gösterme, benlik gelişimi ve sıkı çalışma üzerine odaklanmaktadır.² Ego yönelimde ise, sporcu üstün yeteneği kanıtlama üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ego yönelimli olan bir kimse için subjektif başarının temel kaynağı, bir yarışma sırasında daha az çaba ile rakibini yenmek şeklindedir.

Kuram çerçevesinde ele alınan bir diğer kavram olan algılanan güdül iklimi ise yarışma düzeyi, yönerge stilleri, önemli kişilerin takım kültürüne etkisi gibi çeşitli özellikleri içermektedir.³ Başarı Hedefi Kuramı'na göre; iki farklı algılanan güdül iklimi bulunmaktadır. Bunlar "ustalık iklimi ve performans iklimi"dir. Ustalık iklimi, bireyin kendi gelişimi (performansın eski performans ile karşılaştırılması), beceri artırımı ve ortaya konulan çaba iken; performans ikliminde takım ortamındaki bireylerin performanslarının birbiriyle karşılaştırılması söz konusudur. Başka bir deyişle, sosyal sorumluluğu, yaşam boyu beceri gelişimini besleyen; öğrenmeyi, antrenman yapmayı destekleyen ve direnci, kararlılığı öne çıkaran ustalık iklimi; rakibinin yeteneklerine ve yaptıklarına odaklanmayı kolaylaştıran; yıldız olmayı, rakibini alt etmeyi güçlendiren ise performans iklimidir. Bu doğrultuda, spor ve egzersiz psikolojisi literatüründe oluşan sorulara yanıt bulabilmek için spor ortamındaki güdülenme düzeyi, hedef yönelimi ve güdül iklimi ile ilgili pek çok çalışma yapılmıştır.⁴⁻⁶ Özellikle yapılan bu çalışmalarda yeterlik algısı, güdül iklimi,

hedef yönelimi gibi güdülenme ile yakından ilişkili kavramlar ele alınmıştır.⁷⁻¹⁰ Yapılan bu çalışmalar sonucunda, gerek rekreatif etkinliklere katılım gerekse yarışmacı olarak spora katılım temel alındığında, bireylerin genellikle farklı güdülenme düzeylerine, farklı hedef yönelimlerine ve farklı güdül iklimlere sahip oldukları bulunmuştur. Örneğin; Fox, Goudas, Biddle, Duda ve Armstrong, görev ve ego yöneliminin çocukların spor güdülenmesi üzerine etkisini inceledikleri çalışmada, görev yönelimli çocukların ego yönelimlilere göre daha fazla güdülenebildiğini belirlemişlerdir.¹¹ Başka bir çalışmada ise, Treasure ve Roberts, yüksek ego yönelimli katılımcıların daha düşük haz alma duygusuna sahip olduklarını ortaya koymuşlardır.¹² Flores, Salguero ve Marquez, yaptıkları çalışma sonucunda erkeklerin performans iklimi, kızların ise ustalık iklim algısına sahip olduğunu bulmuşlardır.¹³ Spor ortamındaki algılanan güdül iklimi, hedef yönelimleri ve algılanan fiziksel yeterlik kavramları sporcuların performanslarına etki eden yapılarıdır. Başka bir deyişle, sporcuların başarıyı nasıl değerlendirdikleri, hedef yönelimlerinin ne olduğu, çevreden aldıkları geribildirimler ve kendilerini fiziksel algılamada yeterli hissedip hissetmedikleri güdülenme düzeyi üzerinde etkili olmaktadır. Her türlü davranışın altında bir hedefin yer alması spor ortamındaki davranışların da bir amaca hizmet ettiğini ifade etmektedir. Bu noktada hedef kavramı, sporcunun kişisel hedeflerine ve görev hedeflerine ulaşmak için güdülendiği, spor ortamının güdül ikliminin de bu hedeflerin başarılmasında etkisinin bulunduğu anlamına gelmektedir.¹⁴⁻¹⁶ Bunun yanı sıra, bireylerin kendilerini fiziksel anlamda yeterli hissetmeleri güdülenmeye doğrudan etkide bulunmaktadır. Çünkü bireyler, her zaman kendilerini yeterli gördükleri alanda bulunmayı ve yapılan aktiviteyi devam ettirmeyi istemektedirler. Ryckman ve Hamel, algılanan fiziksel yeterliği yüksek olan sporcuların spora devam etmelerinde içsel faktörlerin dışsal faktörlere göre daha önemli olduğunu tespit etmişlerdir.¹⁷

Sporun, özellikle de performans sporunun, önemli olduğu ülkemizde 15-25 yaş aralığındaki farklı branşlarda yer alan sporcuların hedef yönelimlerini, algılanan güdül iklimlerini ve algılanan fiziksel yeterliklerini belirlemek, antrenörlere, tek-

nik adamlara, spor psikologlarına ve bilim adamlarına sporcuların güdülenmesine yönelik bilgi sağlayacaktır. Bununla birlikte, elde edilen bulgular ışığında antrenörler veya eğitmenler tarafından genç sporcuların güdülenme yönelimlerine göre antrenman programları düzenlenebilir, hedefler belirlenebilir ve gerekli güdüselle iklimler yaratılabilir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüselle iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

KATILIMCILAR

Çalışmaya farklı branşlarda (futbol, voleybol, basketbol, buz hokeyi, hentbol) spor yapan 181'i erkek ($X_{\text{yaş}}=17,65 \pm 2,83$), 106'sı kadın ($X_{\text{yaş}}=17,39 \pm 2,23$) olmak üzere toplamda 287 sporcu ($X_{\text{yaş}}=17,55 \pm 2,62$) gönüllü olarak katılmıştır. Sporcuların spor deneyimleri ortalama 5 yıl iken haftada antrenman yapma sıklıkları ise 4 gün olarak belirlenmiştir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği

Duda ve Nicholls tarafından geliştirilen Sporda Görev ve Ego Yönelim Ölçeği (Task and Ego Orientation in Sport), 7'si görev, 6'sı ego yönelimi olmak üzere toplam 13 maddeden oluşmuştur.¹⁸ Türk sporcuları için Toros tarafından ölçeğin yapı geçerliği çalışması yapılmış ve açıklayıcı faktör analizi sonucunda görev ve ego yönelimi olmak üzere iki faktör bulunmuştur.¹⁹ Toros, çalışmasında ilgili bulguları Türk sporcuları için test etmiştir.¹⁹ Bu çalışmada görev ve ego yönelimi olmak üzere iki faktörün genel varyansın %58'ini açıkladığı; iç tutarlılığın görev yönelimi için 0,87 ve ego yönelimi için 0,85 olduğu ve üç haftalık test tekrar test güvenilirliğinin görev yönelimi için 0,65 ve ego yönelimi için 0,72 olduğu bulunmuştur.

Sporda Algılanan Güdüselle İklim Ölçeği

Walling, Duda ve Chi tarafından geliştirilen Sporda Algılanan Güdüselle İklim Ölçeği (Perceived Motivational Climate in Sport), 9'u performans, 12'si us-

talık iklimi olmak üzere 21 maddeden oluşmuştur.²⁰ Ölçeğin Türk sporcularına uyarlama çalışması Toros tarafından yapılmıştır.¹⁹ Toros, ilgili bulguları Türk sporcular için test etmiştir.¹⁹ Bu çalışmada ustalık ve performans iklimi faktörlerinin ölçeğin genel varyansının %51'ini açıkladığı, ölçeğin iç tutarlılığının ustalık iklimi için 0,84; performans iklimi için 0,90 olduğu ve üç haftalık test-tekrar test güvenilirliğinin ustalık iklimi için 0,66, performans iklimi için 0,74 olduğu ortaya çıkmıştır.

Kendini Fiziksel Algılama Envanteri

Fox ve Corbin tarafından geliştirilen Kendini Fiziksel Algılama Envanteri (Physical Self Perception Profile), kişinin 4 alt boyut (sportif yeterlilik, fiziksel kondisyon, vücut çekiciliği, kuvvet) ve genel fiziksel yeterlilik boyutunda kendini algılamasını değerlendiren bir envanterdir.²¹ Her alt ölçekte 6 madde içeren toplam 30 maddeden oluşan envanterin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Aşçı, Aşçı ve Zorba tarafından yapılmıştır.²² Envanter, her madde için kişiye iki farklı insanı tanımlayan ifade sunmakta ve kişiden bu farklı gruptan hangisine ne derecede benzediğini belirlemesini istemektedir. Kişi önce, 2 farklı grup insandan hangisine daha çok benzediğine karar verdikten sonra bu benzemenin derecesini "Tam Bana Uygun" veya "Bana Oldukça Uygun" ifadelerini kullanarak yapmaktadır. Maddelerin puanlanması 1 ile 4 arasındadır. "4" yüksek yeterlik "1" ise düşük yeterliği ifade etmektedir. Bu çalışmada toplamda 18 madde içeren 3 alt ölçek (algılanan sportif yeterlik, algılanan fiziksel kondisyon ve algılanan kuvvet) kullanılmıştır.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Katılımcıların yaş, cinsiyet ve eğitim durumu gibi demografik bilgilerinin yanı sıra ne kadar süredir bu spor dalı ile uğraştıklarını içeren sorulardan oluşan bir kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

VERİLERİN TOPLANMASI

Envanterlerin katılımcılara uygulanmasından önce Etik Kurul'dan "Etik Kurulu" onayı alınmıştır. "Sporda Görev ve Ego Yönelim Ölçeği, Sporda Algılanan Güdüselle İklim Ölçeği ve Kendini Fiziksel

Algılama Envanteri” farklı spor branşlarında (futbol, voleybol, basketbol, buz hokeyi, hentbol) yer alan sporculara araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapılarak antrenman öncesinde toplu bir şekilde uygulanmıştır. Bunun yanı sıra bazı takımların antrenörlerinden yardım istenerek sporculara envanterler hakkında gerekli açıklamalar yapılarak antrenörler tarafından uygulanmıştır.

VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Çalışmada betimsel istatistiksel teknikler, Çok Yönlü Varyans Analiz (MANOVA) ve Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) tekniği kullanılmıştır. Sporcuları düşük algılanan fiziksel yeterlik ve yüksek algılanan fiziksel yeterlik grubuna ayırmak için “Kendini Fiziksel Algılama” envanterinden elde edilen değerlerin kadın ve erkek sporcular için ayrı ayrı medyan değerleri hesaplanmıştır. Medyan değerinin altı düşük algılanan fiziksel yeterlik, medyan değerinin üstü ise yüksek algılanan fiziksel yeterlik grubu olarak sınıflandırılmıştır. Sporcular kişisel bilgi formundan elde edilen bilgiler ışığında “1-3 yıl arası spor yapanlar; 3-6 Yıl arası spor yapanlar ve 6 yıl ve daha fazla spor yapanlar” olmak üzere üç grupta değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular alt başlıklar halinde sunulmuştur. Analizlerde sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterlikleri cinsiyete göre karşılaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, diğer analizlerde sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerinin yüksek ya da düşük olma durumuna göre hem

kadın hem de erkek sporcular için kendi aralarındaki farklar test edilmiştir.

SPORCULARIN HEDEF YÖNELİMLERİNİN, ALGILANAN GÜDÜSEL İKLİMİN VE ALGILANAN FİZİKSEL YETERLİKLERİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların cinsiyete göre algılanan fiziksel yeterlik, hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerinin, algılanan güdüsel iklimin ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik çok yönlü varyans analiz (MANOVA) sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimi, algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterliklerini cinsiyete göre test etmek amacıyla yapılan Çok Yönlü Varyans Analizi (MANOVA) sonuçları; kadın ve erkek sporcuların hedef yönelimleri (Hotelling’s $T=0,037$; $F_{(2, 268)}=4,90$; $p<0,05$) algılanan güdüsel iklim puanları (Hotelling’s $T=0,027$; $F_{(2, 250)}=3,36$; $p<0,05$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu gösterirken, kadın ve erkek sporcuların algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Hotelling’s $T=0,015$; $F_{(3, 263)}=1,30$; $p>0,05$).

Sporcuların hedef yönelimlerinin, algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik tek yönlü varyans analiz (ANOVA) sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

TABLO 1: Sporcuların cinsiyete göre algılanan fiziksel yeterlik, hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim ortalama ve standart sapma değerleri.

Boyutlar	Alt Boyutlar	Kadın		Erkek	
		$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Hedef Yönelimi	Ego Yönelimi	3,54	0,79	3,32	0,72
	Görev Yönelimi	3,90	0,66	3,66	0,63
Algılanan Güdüsel İklim	Uсталık İklimi	3,94	0,65	3,77	0,60
	Performans İklimi	3,40	0,70	3,23	0,69
Algılanan Fiziksel Yeterlik	Sportif Yeterlik	3,17	0,54	3,15	0,50
	Kuvvet	3,10	0,58	2,98	0,55
	Fiziksel Kondisyon	3,18	0,52	3,11	0,51

TABLO 2: Sporcuların hedef yönelimlerinin, algılanan güdüsel iklimin ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik çok yönlü varyans analiz (MANOVA) sonuçları.

Hotelling's Trace	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anlamlılık
Hedef Yönelimi	0,037	4,90	2,00	268,00	0,01*
Algılanan Güdüsel İklim	0,027	3,36	2,00	250,00	0,04*
Algılanan Fiziksel Yeterlik	0,015	1,30	3,00	263,00	0,28

* p<0,05.

Sporcuların hedef yönelimi, algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterliklerini cinsiyete göre test etmek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçları, kadın sporcuların hem ego yönelim hem de görev yönelim puanlarının erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarından daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur ($F_{(1, 271)} = 5,33; 8,68; p < 0,05$). Benzer bir şekilde, kadın sporcuların ustalık iklimi puanlarının erkek sporcuların ustalık iklimi puanlarından daha yüksek olduğu ($F_{(1, 253)} = 4,54; p < 0,05$) ancak kadın sporcular ile erkek sporcuların performans iklimi puanları arasında fark olmadığı belirlenmiştir ($F_{(1, 253)} = 3,45; p > 0,05$). Bunun yanı sıra, elde edilen bulgular kadın ve erkek sporcuların algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında fark olmadığını göstermiştir ($F_{(1, 267)} = 0,05; 1,38; 2,94; p > 0,05$).

SPORCULARIN HEDEF YÖNELİMLERİNİN VE ALGILANAN GÜDÜSEL İKLİMİN ALGILANAN SPORİF YETERLİĞE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan sportif yeterliğe göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan sportif yeterliğe göre test etmek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları; algılanan sportif yeterliğine göre hem kadın sporcuların hedef yönelimi puanlarında (Hotelling's $T = 0,064; F_{(2, 99)} = 3,17; p < 0,05$), hem de erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarında (Hotelling's $T = 0,038; F_{(2, 162)} = 3,07; p < 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra, yapılan analizler gerek kadın sporcuların algılanan sportif yeterliğine göre algılanan güdüsel iklim puanları arasında (Hotelling's $T = 0,027; F_{(2, 88)} = 1,20; p > 0,05$), gerekse erkek sporcuların algılanan güdüsel iklim puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Hotelling's $T = 0,029; F_{(2, 152)} = 2,20; p > 0,05$).

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan sportif yeterliğe göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan sportif yeterliğe göre test etmek amacıyla yapılan ANOVA sonuçlarına göre; algılanan sportif yeterliği yüksek olan kadın ve

TABLO 3: Sporcuların hedef yönelimlerinin, algılanan güdüsel iklimin ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik tek yönlü varyans analiz (ANOVA) sonuçları.

	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
Cinsiyet	Ego Yönelimi	2,97	1	2,97	5,33	0,02*
	Görev Yönelimi	3,56	1	3,56	8,68	0,00*
	Ustalık İklimi	1,73	1	1,73	4,54	0,03*
	Performans İklimi	1,63	1	1,63	3,45	0,06
	Sporif Yeterlik	0,01	1	0,01	0,05	0,82
	Fiziksel Kondisyon	0,36	1	0,36	1,38	0,24
	Algılanan Kuvvet	0,93	1	0,93	2,94	0,09

* p<0,05.

TABLO 4: Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan sportif yeterliğe göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları.

Hotelling's Trace	Sportif Yeterlik	Cinsiyet	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anlamlılık
Hedef Yönelimi	Yüksek	Kadın	0,064	3,17	2,00	99,00	0,05*
	Düşük						
Algılanan Güdüsel İklim	Yüksek	Erkek	0,038	3,07	2,00	162,00	0,05*
	Düşük						
	Yüksek	Kadın	0,027	1,20	2,00	88,00	0,31
	Düşük						
Yüksek	Erkek	0,029	2,20	2,00	152,00	0,11	
Düşük							

* p < 0,05.

erkek sporcuların görev yönelimi puanları, algılanan sportif yeterliği düşük olan kadın ve erkek sporcuların puanlarından daha yüksektir ($F_{(1, 102)} = 5,90$; $p < 0,05$; $F_{(1, 165)} = 6,03$; $p < 0,05$). Bunun yanı sıra, yüksek algılanan sportif yeterliğe sahip kadın ve erkek sporcular ile düşük algılanan sportif yeterliğe sahip kadın ve erkek sporcuların ego yönelim puanları arasında fark bulunamamıştır ($F_{(1, 102)} = 2,89$; $5,90$; $p > 0,05$; $F_{(1, 165)} = 2,12$; $p > 0,05$). Elde edilen bulgular ayrıca, kadın ve erkek sporcuların algılanan güdüsel iklim puanları arasında algılanan sportif yeterliğe göre fark olmadığı göstermiştir ($F_{(1, 91)} = 2,41$; $0,27$; $p > 0,05$; ($F_{(1, 155)} = 0,02$; $4,22$; $p > 0,05$).

SPORCULARIN HEDEF YÖNELİMLERİNİN VE ALGILANAN GÜDÜSEL İKLİMİN ALGILANAN KUVVETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan kuvvete göre karşılaştırılma-

sına yönelik MANOVA sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan kuvvete göre test etmek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları; algılanan kuvvete göre kadın ve erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu göstermiştir (Hotelling's T= 0,101; $F_{(2, 98)} = 4,97$; $p < 0,05$; Hotelling's T= 0,058; $F_{(2, 158)} = 4,61$; $p < 0,05$). Bunun yanı sıra, kadın ve erkek sporcuların algılanan kuvvet yeterliğine göre algılanan güdüsel iklim puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Hotelling's T= 0,065; $F_{(2, 87)} = 2,83$; $p > 0,05$; Hotelling's T= 0,001; $F_{(2, 149)} = 0,09$; $p > 0,05$).

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan kuvvete göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

TABLO 5: Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan sportif yeterliğe göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları.

Cinsiyet	Sportif Yeterlik	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
Kadın	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	1,79	1	1,79	2,89	0,09
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	2,45	1	2,45	5,90	0,02*
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	1,02	1	1,02	2,41	0,12
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	0,13	1	0,13	0,27	0,61
Erkek	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	1,09	1	1,09	2,12	0,15
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	2,31	1	2,31	6,03	0,02*
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	0,01	1	0,01	0,02	0,88
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	1,91	1	1,91	4,22	0,04

* p < 0,05.

TABLO 6: Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan kuvvete göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları.

Hotelling's Trace	Algılanan Kuvvet	Cinsiyet	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anlamlılık
Hedef Yönelimi	Yüksek/Düşük	Kadın	0,101	4,97	2,00	98,00	0,01*
	Yüksek/Düşük	Erkek	0,058	4,61	2,00	158,00	0,01*
Algılanan Güdüsel İklim	Yüksek/Düşük	Kadın	0,065	2,83	2,00	87,00	0,06
	Yüksek/Düşük	Erkek	0,001	0,09	2,00	149,00	0,91

* p< 0,05.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan kuvvete göre test etmek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları; algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan kadın sporcuların ego yönelimi puanlarının, algılanan kuvvet yeterliği düşük olan kadın sporcuların puanlarından daha yüksek olduğunu ($F_{(1, 101)} = 9,59$; $p < 0,05$), algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan erkek sporcuların ise görev yönelimi puanlarının, algılanan kuvvet yeterliği düşük olan erkek sporcuların görev yönelimi puanlarından daha yüksek olduğunu ($F_{(1, 161)} = 8,17$; $p < 0,05$) ortaya koymuştur. Bununla birlikte, algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan kadın sporcuların görev yönelimi puanları ile algılanan kuvvet yeterliği düşük olan kadın sporcuların görev yönelimi puanları arasında ($F_{(1, 101)} = 3,73$; $p > 0,05$), algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan erkek sporcuların ego yönelimi puanları ile algılanan kuvvet yeterliği düşük olan erkek sporcuların ego yönelimi puanları arasında fark olmadığını ortaya konmuştur ($F_{(1, 161)} = 0,16$; $p > 0,05$). Yapılan analizler sonucunda, hem kadın hem de erkek sporcuların algılanan güdüsel iklim puanları arasında

algılanan kuvvete göre bir fark bulunamamıştır ($F_{(1, 90)} = 3,45$; $3,53$; $p > 0,05$; ($F_{(1, 152)} = 0,15$; $0,01$; $p > 0,05$).

SPORCULARIN HEDEF YÖNELİMLERİNİN VE ALGILANAN GÜDÜSEL İKLİMLERİNİN ALGILANAN FİZİKSEL KONDİSYONA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan fiziksel kondisyona göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları Tablo 8'de sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan fiziksel kondisyona göre test etmek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları; kadın sporcuların algılanan fiziksel kondisyona göre hedef yönelimi puanları arasında istatistiksel anlamlı bir fark olmadığını gösterirken (Hotelling's $T = 0,019$; $F_{(2, 99)} = 0,94$; $p > 0,05$), erkek sporcuların hedef yönelimleri arasında istatistiksel olarak fark olduğunu göstermiştir (Hotelling's $T = 0,078$; $F_{(2, 160)} = 6,25$; $p < 0,05$). Kadın ve erkek sporcuların algılanan fiziksel kondisyona göre algılanan güdüsel

TABLO 7: Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan kuvvete göre karşılaştırılmasına ANOVA sonuçları.

Cinsiyet	Algılanan Kuvvet	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
Kadın	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	5,59	1	5,59	9,59	0,00*
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	1,57	1	1,57	3,73	0,06
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	1,34	1	1,34	3,45	0,07
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	1,71	1	1,71	3,53	0,06
Erkek	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	0,09	1	0,09	0,16	0,69
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	3,11	1	3,11	8,17	0,01*
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	0,06	1	0,06	0,15	0,70
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	0,01	1	0,01	0,01	0,91

* p< 0,05.

TABLO 8: Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan fiziksel kondisyona göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları.

Hotelling's Trace	Fiziksel Kondisyon	Cinsiyet	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anamlılık
Hedef Yönelimi	Yüksek/Düşük	Kadın	0,019	0,94	2,00	99,00	0,39
	Yüksek/Düşük	Erkek	0,078	6,25	2,00	160,00	0,00*
Algılanan Güdüsel İklim	Yüksek/Düşük	Kadın	0,014	0,63	2,00	88,00	0,54
	Yüksek/Düşük	Erkek	0,002	0,13	2,00	149,00	0,88

* p< 0,05.

iklim puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Hotelling's T= 0,014; $F_{(2, 88)}= 0,63$; $p > 0,05$; (Hotelling's T= 0,002; $F_{(2, 149)}= 0,13$; $p > 0,05$).

Sporcuların hedef yöneliminin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan fiziksel kondisyona göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini ve algılanan güdüsel iklimi algılanan fiziksel kondisyona göre test etmek amacıyla yapılan ANOVA analiz sonuçları; algılanan fiziksel kondisyon yeterliği yüksek olan erkek sporcuların görev yönelimi puanlarının, algılanan fiziksel kondisyonu düşük olan erkek sporcuların puanlarından daha yüksek olduğunu ($F_{(1, 163)}= 5,75$; $p < 0,05$), kadın sporcuların ise algılanan fiziksel kondisyona göre hedef yönelimleri arasında bir fark olmadığını göstermektedir ($F_{(1, 102)}= 1,17$; $0,07$; $p > 0,05$). Yapılan analizler, ayrıca, algılanan fiziksel kondisyon yeterliği yüksek olan erkek sporcuların ego yönelimi puanları ile algılanan fiziksel kondisyonu düşük olan erkek sporcuların ego yönelim puanları arasında fark olmadığını

göstermiştir ($F_{(1, 163)}= 1,23$; $p > 0,05$). Kadın ve erkek sporcuların algılanan güdüsel iklim puanları arasında algılanan fiziksel kondisyona göre bir fark olmaması ise çalışmanın bir diğer sonucudur ($F_{(1, 91)}= 0,01$; $1,11$; $p > 0,05$; $F_{(1, 152)}= 0,21$; $0,07$; $p > 0,05$).

SPORCULARIN HEDEF YÖNELİMLERİNİN VE ALGILANAN GÜDÜSEL İKLİMLERİNİN SPOR DENEYİMİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini spor deneyimine göre test etmek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları; kadın ve erkek sporcuların spor deneyimine göre hedef yönelim puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Hotelling's T= 0,086; $F_{(4, 192)}= 2,05$; $p > 0,05$; Hotelling's T= 0,025; $F_{(4, 314)}= 0,98$; $p > 0,05$). Benzer bir şekilde yapılan analizler, kadın ve erkek sporcuların spor deneyimine göre algılanan güdüsel iklim puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir

TABLO 9: Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin algılanan fiziksel kondisyona göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları.

Cinsiyet	Fiziksel Kondisyon	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
Kadın	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	0,73	1	0,73	1,17	0,28
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	0,03	1	0,03	0,07	0,79
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	0,00	1	0,00	0,01	0,92
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	0,55	1	0,55	1,11	0,30
Erkek	Yüksek/Düşük	Ego Yönelimi	0,63	1	0,63	1,23	0,27
	Yüksek/Düşük	Görev Yönelimi	2,23	1	2,23	5,75	0,02*
	Yüksek/Düşük	Uсталık İklimi	0,08	1	0,08	0,21	0,65
	Yüksek/Düşük	Performans İklimi	0,03	1	0,03	0,07	0,79

* p< 0.05.

TABLO 10: Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları.

Hotelling's Trace	Spor Deneyimi	Cinsiyet	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anlamlılık
Hedef Yönelimi	1-3 yıl	Kadın	0,086	2,05	4,00	192,00	0,09
	3-6 yıl						
	6<yıl						
Algılanan Güdüsel İklim	1-3 yıl	Erkek	0,025	0,98	4,00	314,00	0,42
	3-6 yıl						
	6<yıl						
	1-3 yıl	Kadın	0,046	0,98	4,00	170,00	0,42
	3-6 yıl						
	6<yıl						
	1-3 yıl	Erkek	0,034	1,27	4,00	302,00	0,28
	3-6 yıl						
	6<yıl						

* p< 0.05.

(Hotelling's T= 0,046; $F_{(4, 170)}= 0,98$; $p> 0,05$; Hotelling's T= 0,034; $F_{(4, 302)}= 1,27$; $p> 0,05$).

Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları Tablo 11'de sunulmuştur.

Sporcuların hedef yönelimlerini spor deneyimine göre test etmek amacıyla yapılan ANOVA analiz sonucunda, kadın ve erkek sporcuların spor deneyimine göre hedef yönelim puanları ($F_{(1, 101)}= 1,93$; $0,66$; $p> 0,05$; $F_{(1, 162)}= 1,75$; $0,45$; $p> 0,05$) arasında bir fark olmadığı bulunmuştur. Benzer bir şekilde kadın ve erkek sporcuların spor deneyimine göre algılanan güdüsel iklim puanları arasında da

bir fark olmadığı bulunmuştur ($F_{(2, 90)}= 1,12$; $1,37$; $p> 0,05$; $F_{(2, 153)}= 0,56$; $1,92$; $p> 0,05$).

SPORCULARIN ALGILANAN FİZİKSEL YETERLİKLERİNİN SPOR DENEYİMİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerinin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları Tablo 12'de sunulmuştur.

Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerini spor deneyimine göre test etmek amacıyla yapılan MANOVA sonuçları; kadın ve erkek sporcuların spor deneyimine göre algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını or-

TABLO 11: Sporcuların hedef yönelimlerinin ve algılanan güdüsel iklimin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları.

Cinsiyet	Spor Deneyimi	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
Kadın	1-3/3-6/6< yıl	Ego Yönelimi	2,39	2	1,19	1,93	0,15
	1-3/3-6/6< yıl	Görev Yönelimi	0,58	2	0,29	0,66	0,52
	1-3/3-6/6< yıl	Uсталık İklimi	0,94	2	0,47	1,12	0,33
	1-3/3-6/6< yıl	Performans İklimi	1,34	2	0,67	1,37	0,26
Erkek	1-3/3-6/6< yıl	Ego Yönelimi	1,83	2	0,92	1,75	0,18
	1-3/3-6/6< yıl	Görev Yönelimi	0,35	2	0,18	0,45	0,64
	1-3/3-6/6< yıl	Uсталık İklimi	0,41	2	0,20	0,56	0,57
	1-3/3-6/6< yıl	Performans İklimi	1,76	2	0,88	1,92	0,15

* p< 0,05.

TABLO 12: Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerinin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik MANOVA sonuçları.

Hotelling's Trace	Spor Deneyimi	Cinsiyet	Değer	F	Hipotez SD	Hata SD	Anlamlılık
Algılanan Fiziksel Yeterlik	1-3/3-6	Kadın	0,093	1,393	6,00	180,00	0,22
	6< yıl						
	1-3/3-6	Erkek	0,077	2,05	6,00	318,00	0,06
	6< yıl						

* p< 0,05.

taya koymuştur (Hotelling's T= 0,093; $F_{(6, 180)}= 1,39$; $p> 0,05$; Hotelling's T= 0,077; $F_{(6, 318)}= 2,05$; $p> 0,05$).

Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerinin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları Tablo 13'te sunulmuştur.

Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerini spor deneyimine göre test etmek amacıyla yapılan ANOVA analiz sonucunda, kadın sporcuların spor deneyimine göre algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında bir fark olmadığı bulunmuştur ($F_{(2, 96)}= 0,99$; 2,16; 2,86; $p> 0,05$). Elde edilen diğer bir bulgu da erkek sporcuların spor deneyimine göre algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında sadece algılanan kuvvet alt boyutunda fark olduğu ($F_{(2, 165)}= 3,38$; $p< 0,05$), diğer alt boyutlarda ise anlamlı bir fark olmadığı göstermiştir ($F_{(2, 165)}= 1,96$; 2,31; $p> 0,05$). Başka bir deyişle, 6 yıl ve daha fazla spor deneyimine sahip sporcuların algılanan kuvvet yeterliği puanları diğerlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve spor deneyimine göre

karşılaştırılmasıdır. Elde edilen bulgular, kadın sporcuların hedef yönelimi puanları ile erkek sporcuların hedef yönelimi puanları arasında istatistiksel olarak fark olduğunu ortaya koymuştur. Başka bir deyişle, yapılan analizler, kadın sporcuların hem ego yönelim hem de görev yönelim puanlarının erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarından daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bu bulgu, kadın sporcuların hem beceri öğrenimi, yeni beceri öğrenme, görevde ustalığı gösterme, sıkı çalışma hem de başarıya üstün yeteneği kanıtlayarak ve rakiplerini mağlup ederek ulaşılacağı inancı üzerine odaklandıklarını göstermektedir. Benzer bir şekilde, kadın sporcuların algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterlik puanları da erkek sporcuların puanlarından daha yüksek bulunmuştur. Kadın sporcuların her iki hedef yönelimi puanlarının erkek sporcuların puanlarından yüksek olmasını, yapılan spor branşlarının farklı olmasına bağlayabiliriz. Kadın sporcuların yer aldığı branşların özellikle Türk toplumunda kadın sporu olarak adlandırılan ve kadınların daha fazla ilgi gösterdikleri, kendilerini daha başarılı hissettikleri hentbol ve voleybol branşlarının olması elde edilen bulgunun bir nedeni olarak gösterilebilir. Bu sonuca paralel olarak, Chie-der, Chen, Hung-yu ve

TABLO 13: Sporcuların algılanan fiziksel yeterliklerinin spor deneyimine göre karşılaştırılmasına yönelik ANOVA sonuçları.

Spor Deneyimi	Cinsiyet	Değişkenler	Toplam Kare	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kare	F	Anlam
1-3 yıl	Kadın	Sportif Yeterlik	0,59	2	0,29	0,99	0,37
3-6 yıl		Fiziksel Kondisyon	1,16	2	0,58	2,16	0,12
6< yıl		Algılanan Kuvvet	1,89	2	0,95	2,86	0,06
1-3 yıl	Erkek	Sportif Yeterlik	0,96	2	0,48	1,96	0,15
3-6 yıl		Fiziksel Kondisyon	1,16	2	0,58	2,31	0,10
6< yıl		Algılanan Kuvvet	1,99	2	0,99	3,38	0,04*

* p< 0.05.

Li-Kang, basketbol oyuncularının algıladıkları güdüsel iklimi, hedef yönelimlerini, fiziksel yeterliklerini ve güven duygularını cinsiyete göre karşılaştırdıkları çalışma sonucunda, kadın sporcuların hem görev yönelimi hem de ustalık iklimi puanlarının erkek sporcuların puanlarından yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır.²³ Gano-Overway, Guivernau, Magyar, Waldron ve Ewing 202 kadın voleybolcu ile bireysel spor yapan kadın sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklim ve sportmenlikleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışma sonucunda, görev yönelimli voleybolcuların rakibe daha çok saygı duyduğunu ve takım ortamında da güdüsel iklim olarak ustalık iklimini algılandıklarını bulmuşlardır.²⁴ Murcia, Gimeno ve Coll, algılanan güdüsel iklim, hedef yönelimi ve optimal performans duygu durumu arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışma sonucunda, ustalık iklimi ile görev yönelimi, performans iklimi ile ego yönelimi arasında pozitif ilişki bulmuşlardır.⁵ Genel olarak elde edilen bulgular ve diğer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, görev yöneliminde, beceri öğrenimi, yeni beceri öğrenme, görevde ustalığı gösterme, benlik gelişimi ve sıkı çalışma, ustalık ikliminde de benzer bir şekilde sporcunun kendi gelişimi, beceri artırımı ve ortaya konulan çaba gibi kavramlar yer almaktadır.² Kendi değerlerini kullanmaya eğilimli olan görev yönelimi yüksek bir bireyin kriteri, gelişme ve başaradır. Bu kişinin en büyük odak noktası yeni şeyler öğrenmek, başarıda kişisel gelişim ve görevin gereklerini karşılamaktır.²⁵ Bu nedenle, görev yönelimi puanları yüksek olan sporcuların algıladıkları güdüsel iklimi ustalık iklimi olarak algıladıklarını söyleyebiliriz. Bununla birlikte, bireysel olarak sahip olunan hedef yöneliminin, algılanan güdüsel iklimin de etkisiyle güçlendiğini, zayıfladığını veya bazen de tersine dönebildiğini gözlemleyebiliriz.²⁶ Hein ve Müür'ün çalışmasında, bireylerin fiziksel aktivitelerindeki, davranışların, duyguların, algılamaların, ısrarın ve hatta çabanın dahi iklimleri etkileyebileceği belirtilmiştir.²⁷ Aynı çalışmada, ego yöneliminde, bireyin kendi amaçları için bir görevle meşgul olmadaki isteklilikte azalma olasıyken, yüksek görev yöneliminde içsel motivasyonun daha yüksek olduğu da belirtilmiştir. Sporcuların spor-

tif yeterlik puanlarının yüksek olmasını ise sporcuların takım sporlarında görev almaları, müsabaka döneminde yer almaları ve bu nedenle de genel olarak sportif anlamda kendilerini yeterli algılamaları ile açıklayabiliriz. Williams ve Gill,⁸ yaptıkları çalışma sonucunda, görev yönelimi puanları yüksek olan sporcuların algılanan fiziksel yeterlik puanlarının da yüksek olduğunu ve görev yöneliminin özellikle kadın sporcular için eforun kuvvetli bir belirleyicisi olduğunu bulmuşlardır.²

Literatürde yer alan pek çok çalışmanın sonucu, erkeklerin daha çok ego yönelimli, kadınların ise görev yönelimli olduğu yönündedir.^{16,29-31} Bu çalışma sonucunda kadın sporcuların hem ego hem de görev yönelimi puanlarının yüksek çıkması bu iki hedef yöneliminin aynı sürekliliğin iki kutbu olmaktan çok ortogonal olduğu, belirli derecelerde her sporcuda bulunduğu ve bu iki bağımsız başarı düşüncesinin kombinasyonunun sporcuyu betimlediği ile açıklanabilir.³²⁻³⁴ Buna göre, bu iki hedef yönelimin her ikisi de yüksek ya da düşük; ikisinden biri düşük diğeri yüksek olabilmektedir.³⁵

Elde edilen bir diğer bulgu da, kadın sporcuların ustalık iklimi puanlarının erkek sporcuların ustalık iklimi puanlarından daha yüksek olduğu ancak kadın sporcular ile erkek sporcuların performans iklimi puanları arasında fark olmamasıdır. Literatürde yer alan bazı çalışmalar elde edilen bulguları destekler nitelikte iken bazı çalışma sonuçları ise desteklememektedir. Papaioannou, 310 öğrenciyle yaptığı bir çalışmada, kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi sınıf ortamını nasıl algıladıklarını ölçmüştür.³⁶ Çalışma sonucunda Papaioannou, öğrencilerin algıladıkları güdüsel iklimin ustalık iklimi olduğu ve bu iklimin öğrencilerin güdülenmesini arttırdığını ortaya koymuştur.³⁶ Toplumlar ve kültürler arası farklılıklardan kaynaklanan bu farklı sonuçlar aynı zamanda branşlara göre de farklılıklar gösterebilmektedir. Örneğin; Vosloo, Ostrow ve Watson, yüzücüler üzerinde yaptıkları çalışma sonucunda, kadın sporcuların hem görev yönelimi hem de ustalık iklimi puanlarının erkek sporculardan yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.³⁷ Benzer bir şekilde, Murcia ve ark. da algılanan güdüsel iklim, hedef yönelimi ve

optimal performans duygu durumu arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışma sonucunda, erkek katılımcıların ego yönelimi ve performans iklimi puanlarını kadın katılımcıların puanlarından yüksek, kadın katılımcıların da görev yönelimi ve ustalık iklimi puanlarını erkek katılımcıların puanlarından daha yüksek bulmuşlardır.⁸ Çalışma sonuçları, hedef yönelimleri, bireye anlam ifade eden diğerleri tarafından yaratılan güdüsel iklim ile farklı şekilde ilişkili olduğunu göstermiştir. Görev yönelimi, koç ve anne, baba tarafından yaratılan, algılanan güdüsel iklimle ilişkili bulunmuştur. Diğer taraftan ego yönelimli iklim algılaması, baba tarafından yaratılan, efor sarf etmeden başarı kazanımı iklimi ve anne-baba tarafından yaratılan, endişe yansıtan iklimle ilişkili bulunmuştur. Özellikle elde edilen bulguları cinsiyet açısından ele aldığımızda, kadın sporcuların hem görev hem ego yönelim puanlarının erkek sporcuların puanlarından yüksek olmasında son zamanlarda kadınların spora katılımının artması ve hem antrenörlerin hem de ebeveynlerin kız çocuklarını spora katılım anlamında daha fazla desteklemelerinin de büyük etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Algılanan fiziksel yeterliğe göre yapılan analizler, kadın ve erkek sporcuların algılanan fiziksel yeterlik puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Ancak, kadın ve erkek sporcuların hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim puanları ayrı ayrı algılanan fiziksel yeterlik alt boyutlarına göre ele alındığında bazı farklılıklar tespit edilmiştir. Algılanan sportif yeterliği yüksek olan kadın ve erkek sporcuların görev yönelimi puanları, algılanan sportif yeterliği düşük olan kadın ve erkek sporcuların puanlarından daha yüksek bulunurken, yüksek algılanan sportif yeterliğe sahip kadın ve erkek sporcular ile düşük algılanan sportif yeterliğe sahip kadın ve erkek sporcuların ego yönelim puanları arasında fark bulunmamıştır. Bu sonuca paralel olarak, Spray ve Wang, 511 İngiliz öğrenci üzerinde yaptıkları çalışma sonrasında, algılanan fiziksel yeterliği yüksek olan katılımcıların görev ve ego yönelim puanlarının da yüksek olduğunu bulmuşlardır.³⁸

Diğer bir bulgu da, algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan kadın sporcuların ego yönelimi puan-

larının, algılanan kuvvet yeterliği düşük olan kadın sporcuların puanlarından daha yüksek olduğudur. Chie-der ve ark.nın yaptığı çalışma sonucunda, kadın sporcuların ego yönelim puanları ile yeteneğini sergileme ve fiziksel performans alt boyut puanları arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.²³ Bununla birlikte, algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan kadın sporcuların görev yönelimi puanları ile algılanan kuvvet yeterliği düşük olan kadın sporcuların görev yönelimi puanları arasında fark olmadığı bulunmuştur. Yüksek algılanan kuvvet yeterliğine sahip kadın sporcuların, ego yönelim puanlarının yüksek olması sosyal karşılaştırma çerçevesinde ele alınan ve diğerlerinden üstün olma ilkesine dayanan ego yönelimi ile örtüşmektedir. Bu anlamda, algılanan kuvvet yeterliği yüksek olan kadın sporcular için daha az çaba ile rakiplerini yenme ve diğerlerinden daha iyi performans gösterme düşüncesi içerisinde oldukları söylenebilir. Fiziksel olarak kendilerini kuvvetli algılayan bu sporcular, spor ortamında da, takım arkadaşlarını ve rakiplerini kendi yeteneği için bir standart olarak kullanarak diğerlerinden üstün ve zirvede oldukça performanslarından memnun olmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan bir diğer bulgu da, algılanan kuvvet ve algılanan fiziksel kondisyon yeterliği yüksek olan erkek sporcuların ise görev yönelimi puanlarının, algılanan kuvvet ve fiziksel kondisyon yeterliği düşük olan erkek sporcuların görev yönelimi puanlarından daha yüksek olduğunu, ancak ego yönelimi puanları arasında fark olmadığını ortaya koymuştur. Kadın sporculardan farklı olarak erkek sporcularda algılanan kuvvet ve algılanan fiziksel kondisyon yeterliği yüksek olanların görev yönelimli olmalarını, erkek sporcuların kendi yeterliklerine karar vermede kişisel performanslarını temel almaları, kadınların ise yeterliklerine karar vermede kendi performanslarının yanı sıra rakiplerinin performansları ile ilgili algılarına da yer vermeleri ile açıklayabiliriz. Bunun yanı sıra, elde edilen bulgular, kadın sporcuların algılanan fiziksel kondisyona göre hedef yönelimi puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Kadın ve erkek sporcuların algılanan sportif yeterliğe, algılanan kuvvet yeterliğine ve algılanan

fiziksel kondisyona göre algılanan güdüsel iklim puanları arasında bir fark bulunamamıştır. Sporcuların algılanan fiziksel yeterliğe göre güdüsel iklim tercihlerinin kadın ve erkek sporcular için farklılık göstermemesini, sporcuların algılanan fiziksel yeterlik alt boyutlarının tümünde benzer puanlara sahip olmaları ve her iki güdüsel iklimde de algılanan fiziksel yeterliğin bir etkisinin bulunmaması ile açıklayabiliriz.

Kadın ve erkek sporcuların hedef yönelim, algılanan güdüsel iklim ve algılanan fiziksel yeterlik puanları spor deneyimine göre karşılaştırıldığında da bu değişkenler arasında bir fark olmadığı ortaya konulmuştur. Ancak, takiben yapılan analizler spor deneyimine göre 6 yıl ve daha fazla spor yapan erkek sporcuların algılanan kuvvet puanlarının, 1-3 yıl spor yapan erkek sporcuların puanlarından yüksek olduğunu göstermiştir. Altı yıl ve daha fazla spor yapan grubun kendilerini diğer gruba göre daha kuvvetli hissetmelerini spor deneyimlerine, daha fazla antrenman yapmalarına ve daha fazla müsabakalara katılmalarına bağlayabiliriz. Bir-üç yıl arasında spor deneyimine sahip sporculara göre 6 yıl ve daha fazla spor deneyimi olan sporcular fiziksel anlamda kendilerini daha yeterli ve daha kuvvetli hissedebilmektedirler.

Araştırmacıların, görev yöneliminin mi yoksa ego yöneliminin mi daha iyi olduğunu tartışmalarına rağmen, literatürün çoğunluğu görev yöneliminin, başarı durumlarında olumlu davranış geliştirmede daha etkili olduğunu ortaya koymuştur. Gerek bu çalışmanın bulguları gerekse diğer çalışmaların bulguları değerlendirildiğinde, spor ortamında hedef yöneliminin görev yönelimi, algılanan güdüsel iklimin ise ustalık iklimi olmasının, bireysel gelişmede, güdüsel unsurların benimsenmesinde ve sporcuların güdülenmesinin sağlanmasında daha önemli olduğu görülmektedir.^{14,16,27,29-31,39} Bunun yanı sıra, güdülenme ile yakından ilişkili olan algılanan fiziksel yeterlik de spora başlama, devam ettirme ve hatta sporu bırakmada dahi önemli bir role sahiptir. Sporcu eğer kendini fiziksel anlamda yeterli hissediyorsa o spor branşında başarıya ulaşmak adına diğerlerinden daha fazla güdülenmektedir. Özellikle bu çalışma

sonucunda sportif yeterlik ve algılanan fiziksel kondisyon puanı yüksek olan sporcuların görev yönelimli olmalarını bu sporcuların sporda algılanan başarıyı, beceri gelişimine, görevde ustalaşmaya, sıkı çalışmaya ve etkinlik üzerinde yoğun ilgiye bağlamaları ile ilişkilendirebiliriz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular ışığında çalışmanın sınırlılıkları da göz önünde bulundurularak antrenörlere, bilim insanlarına, eğitmenlere ve ileride yapılacak çalışmalara yardımcı olması amacıyla bazı öneriler getirilebilir. Antrenörler tarafından sporcuların algıladıkları güdüsel iklimin ne olduğunun öğrenilmesi ile onların algılamalarının hangi yönde değiştirileceği ya da antrenörlerin spor ortamını hangi yönde geliştirmesi gerekeceği ortaya konabilir. Örneğin; beceri öğrenimi, teknik gelişimi, iş birliği, sıkı çalışma gibi kavramların temel olduğu bir antrenman programı ile sporculara ustalık iklimi yaratılabilirken, rekabetin yoğun olduğu, sporcuları birbirleri ile kıyaslama içeren, daha az çaba ile rakibini yenmeye yönelik antrenman programları ile performans iklimi oluşturulabilir. Sporcuların başarıyı ve başarısızlığı nasıl algıladıkları ortaya konarak hangi özel hedeflerin belirlenmesi gerektiği ortaya konabilir. Sporcu eğer görev yönelimli ise antrenman yapmayı, yeni beceriler öğrenmeyi, fazla çaba sarf etmeyi, iş birliğini ve bir önceki performansından daha iyisini yapmayı istemektedir. Ego yönelimli bir sporcu ise çok zor görevlerden kaçmakta, sürekli diğerlerinin performansı ile kendi performansını karşılaştırmakta ve daha az çaba ile rakibini yenmeyi istemektedir. Bu bağlamda, antrenörler antrenman programlarını hazırlarlarken sporcuların hangi hedef yönelimini tercih ettiklerini göz önünde bulundurmalıdırlar. Kadın sporcuların gerek spora katılımlarını arttırmak gerekse yüksek performans elde edebilmek için hem görev hem de ego yönelim hedefleri dikkate alınmalıdır. Buna ek olarak, kadın sporcular için yaratılan güdüsel iklimin ustalık iklimi olması da gerek performans gerekse spora katılım bağlamında etkili olabilmektedir. Algılanan fiziksel yeterliğin düşük ya da yüksek olması hedef

yönelimlerinde büyük etkiye sahiptir. Örneğin; algılanan kuvvetin yüksek olması beraberinde yüksek ego yönelim puanları getirirken, algılanan sportif yeterlik daha çok görev yönelimi ile ilişkili olabilmektedir. Bu bağlamda, antrenörlerin fiziksel performansı arttırmaya yönelik hazırladıkları her antrenman sporcuların hedef yönelimlerine de doğrudan etkide bulunmaktadır.

Sonuç olarak, kadın sporcuların hem beceri öğrenimi, görevde ustalığı gösterme, sıkı çalışma kavramları hem de başarıya üstün yeteneği kanıtlayarak ve rakiplerini mağlup ederek ulaşılabileceği inancı üzerine odaklandıkları söylenebilir. Buna ek olarak, spor deneyiminin hem kadın hem de erkek sporcular için hedef yönelimi ve algılanan güdüsel iklim üzerinde etkili olmadığını söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

- Duda JL, Hall H. Achievement Goal Theory in Sport. In: Singer RN, Hausenblas HA, Janelle C, eds. *Handbook of Sport Psychology*. 2nd ed. New York: Wiley; 2001. p.417-37.
- Moran A. Motivation and goal-setting in sport. *Sport and Exercise Psychology. A Critical Introduction*. 1st ed. New York: Roudledge; 2004. p.35-65.
- Roberts GC, Ommundsen Y. Effect of goal orientation on achievement beliefs, cognition and strategies in team sport. *Scand J Med Sci Sports* 1996;6(1):46-56.
- Cresswell S, Hodge K, Kidman L. Intrinsic motivation in youth sport: Goal orientations and motivational climate. *J Phys Educ New Zeal* 2003;36(1):15-26.
- Moreno Murcia JA, Cervelló Gimeno E, González-Cutre Coll D. Relationships among goal orientations, motivational climate and flow in adolescent athletes: differences by gender. *Span J Psychol* 2008;11(1):181-91.
- Toros T, Pense M. [The role of experience time in effect of goal orientation and motivational climate on life satisfaction in elite and non elite basketball players]. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* 2002;1(2):10-9.
- Weiss MR, Ebbeck V, Horn TS. Children's self-perceptions and sources of physical competence information: a cluster analysis. *J Sport and Exerc Psychol* 1997;19(1):52-70.
- Ntoumanis N, Biddle SJ. A review of motivational climate in physical activity. *J Sports Sci* 1999;17(8):643-65.
- Duda JL, Fox KR, Biddle SJH, Armstrong N. Children's achievement goals and beliefs about success in sport. *Br J Educ Psychol* 1992;62(3):313-23.
- Harwood CG, Swain AB. Antecedents of pre-competition achievement goals in elite junior tennis players. *J Sports Sci* 1998;16(4):357-71.
- Fox K, Goudas M, Biddle S, Duda J, Armstrong N. Children's task and ego goal profiles in sport. *Br J Educ Psychol* 1994;64(Pt 2):253-61.
- Treasure DC, Roberts GC. Cognitive and affective concomitants of task and ego goal orientations during the middle school years. *J Sport Exerc Psychol* 1994;16(1):15-28.
- Flores J, Salguero A, Marquez S. Goal orientations and perceptions of the motivational climate in physical education classes among Colombian students. *Teaching and Teacher Education* 2008;24(6):1441-9.
- Papaioannou A. Development of a questionnaire to measure achievement orientations in physical education. *Res Q Exerc Sport* 1994;65(1):11-20.
- Nicholls JG. Achievement motivation: Concepts of ability, subjective experience, task choice and performance. *Psychological Review* 1994;91(3):329-46.
- Duda JL. Relationship between task and ego orientation and the perceived purpose of sport among high school athletes. *J Sport Exerc Psychol* 1989;11(3):318-35.
- Ryckman RM, Hamel J. Perceived physical ability differences in the sport participation motives of young athletes. *Journal of Sport Psychology* 1993;24(3):270-83.
- Duda JL, Nicholls JG. Dimensions of achievement motivation in schoolwork and sport. *J Educ Psychol* 1992;84(3):290-9.
- Toros T. [Goal orientation, motivational climate and life satisfaction in elite and non elite athletes]. *HÜ Spor Bilimleri Dergisi* 2002;13(3): 24-36.
- Walling MD, Duda JL, Chi L. The perceived motivational climate in sport questionnaire: Construct and predicative validity. *J Sport Exerc Psychol* 1993;15(2):172-83.
- Fox KR., Corbin CB. The physical self perception profile: development and preliminary validation. *J Sport Exerc Psychol* 1989;11(4): 408-30.
- Aşçı FH, Aşçı A, Zorba E. Cross-cultural validity and reliability of physical self-perception profile. *Int J Sport Psychol* 1999;30(2):399-406.
- Chie-der D, Chen S, Hung-yu C, Li-Kang C. Gender differential in the goal setting, motivation, perceived ability, and confidence sources of basketball players. *The Sport Journal* 2003;6(3): ISSN: 1543-9518.
- Gano-Overway LA, Guivernau M, Magyar TM, Waldron JJ, Ewing ME. Achievement goal perspectives, perceptions of the motivational climate, and sportpersonship: Individual and team effects. *Psychology of Sport and Exercise* 2005;6(2):215-32.
- White SA, Kavussanu M, Tank KM, Wingate JM. Perceived parental beliefs about the causes of success in sport: relationship to athletes' achievement goals and personal beliefs. *Scand J Med Sci Sports* 2004;14(1):57-66.
- Toros T. [The relationship of playing time to goal perspective orientation, life satisfaction and perceived motivational climate in young male basketball players]. *HÜ Spor Bilimleri Dergisi* 2005;16(2):50-63.
- Hein V, Müür M. The mediating role of cognitive variables between Learning oriented climate and physical activity intention. *Int J Sport Psychol* 2004;35(1):60-76.
- Williams L, Gill DL. The role of perceived competence in the motivation of physical activity. *J Sport Exerc Psychol* 1995;17(4):363-78.
- Duda JL, Hom HL. Interdependencies between the perceived and self-reported goal orientations of young athletes and their parents. *Pediatr Exerc Sci* 1993;5(3):234-41.
- Li F, Harmer P, Acock A. The Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire: construct equivalence and mean differences across gender. *Res Q Exerc Sport* 1996;67(2):228-38.
- Keller J, Bless H. Flow and regulatory compatibility: an experimental approach to the flow model of intrinsic motivation. *Pers Soc Psychol Bull* 2008;34(2):196-209.

32. Jagacinski CM, Nicholls JG. Conceptions of ability and related affects in task involvement and ego involvement. *J Educ Psychol* 1984; 76(5):909-19.
33. Kavussanu M., Ntoumanis, N. Participation in sport and moral functioning: Does ego orientation mediate their relationship? *J Sport Exerc Psychol* 2003;25(4):501-18.
34. Nicholls JG, Cobb PC, Yackel E, Wood T, Wheatley G. Students' theories about mathematics and their mathematical knowledge: Multiple dimensions of assessment. *J Res Math Educ* 1990;21(2):109-22.
35. Duda JL, Whitehead J. Measurement of Goal Perspectives in Physical Domain. In: Duda JL, ed. *Advances in Sport and Exercise Psychology Measurement: Sport Motivation and Perceived Competence*. 1st ed. Morgantown: Fitness International Technology; 1998. p.35-45.
36. Papaioannou A. Students' perceptions of the physical education class environment for boys and girls and the perceived motivational climate. *Res Q Exerc Sport* 1998;69(3):267-75.
37. Vosloo J, Ostrow A, Watson JC. The relationships between motivational climate, goal orientations, anxiety, and self-confidence among swimmers. *J Sport Behav* 2009;32(3): 376-93.
38. Spray CM, Wang CKJ. Goal orientations, self-determination and pupils' discipline in physical education. *Journal of Sports Sciences* 2001;19(12):903-13.
39. Erpic SC, Boben D, Skof B, Zabukovec Baric R. Psychometric properties of the motivational climate inventory in physical education: A confirmatory analysis. *Scientific Journal on Sport* 2004;10(2):16-25.